

FORSKRIFT OM STYRING
I PETROLEUMSVIRKSOMHETEN
(STYRINGSFORSKRIFTEN)

Petroleumstilsynet (Ptil)

Statens forurensingstilsyn (SFT)

Sosial- og helsedirektoratet (SHDIR)

INNHold

KAP I STYRING AV RISIKO	3
§ 1 Risikoreduksjon.....	3
§ 2 Barrierer	4
KAP II STYRINGSELEMENTER	4
§ 3 Styring av helse, miljø og sikkerhet.....	4
§ 4 Mål og strategier.....	4
§ 5 Interne krav	5
§ 6 Akseptkriterier for storulykkerisiko og miljørisiko.....	5
§ 7 Måleparametere og indikatorer	5
§ 8 Beslutningsunderlag og beslutningskriterier.....	6
KAP III RESSURSER OG PROSESSER.....	6
§ 9 Planlegging	6
§ 10 Arbeidsprosesser.....	6
§ 11 Bemanning og kompetanse.....	7
§ 12 Informasjon.....	7
KAP IV ANALYSER.....	7
§ 13 Generelle krav til analyser.....	7
§ 14 Analyse av storulykkerisiko.....	8
§ 15 Kvantitative risikoanalyser og beredskapsanalyser	8
§ 16 Miljørettede risiko- og beredskapsanalyser	9
§ 17 Analyse av arbeidsmiljøet.....	9
KAP V MÅLING, OPPFØLGING OG FORBEDRING.....	10
§ 18 Innsamling, bearbeiding og bruk av data	10
§ 19 Registrering, undersøkelse og gransking av fare- og ulykkessituasjoner.....	10
§ 20 Avviksbehandling	10
§ 21 Oppfølging	11

§ 22 Forbedring	11
KAP VI IKRAFTTREDELSE.....	11
§ 23 Ikrafttredelse	11

FORSKRIFT OM STYRING I PETROLEUMSVIRKSOMHETEN (STYRINGSFORSKRIFTEN)

Forskrift om styring i petroleumsvirksomheten (styringsforskriften).

Fastsatt av Oljedirektoratet 3. september 2001 i medhold av lov 29. november 1996 nr. 72 om petroleumsvirksomhet § 10-18, lov 4. februar 1977 nr. 4 om arbeidervern og arbeidsmiljø m.v. § 2 nr. 3 første til og med fjerde ledd og § 16 a, og forskrift 31. august 2001 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten § 57 første ledd bokstav a. Fastsatt av Statens forurensningstilsyn 3. september 2001 i medhold av lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensninger og om avfall §§ 9, 40 og 52 b, lov 11. juni 1976 nr. 79 om kontroll med produkter og forbrukertjenester § 8 siste ledd og forskrift 31. august 2001 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten § 57 første ledd bokstav a. Fastsatt av Statens helsetilsyn 3. september 2001 i medhold av lov 2. juli 1999 nr. 64 om helsepersonell § 16 andre ledd og § 76 siste ledd, lov 5. august 1994 nr. 55 om vern mot smittsomme sykdommer § 1-2 tredje ledd og § 8-4, og forskrift 31. august 2001 om helse, miljø og sikkerhet i petroleumsvirksomheten § 57 første ledd bokstav a. [Endret 16. desember 2002.](#) [Sist endret 21. desember 2004.](#)

KAP I STYRING AV RISIKO

§ 1 Risikoreduksjon

Ved reduksjon av risiko som nevnt i [rammeforskriften § 9](#) om prinsipper for risikoreduksjon, skal den ansvarlige velge tekniske, operasjonelle og organisatoriske løsninger som reduserer sannsynligheten for at det oppstår feil og fare- og ulykkessituasjoner.

I tillegg skal det etableres barrierer som

- a) reduserer sannsynligheten for at slike feil og fare- og ulykkessituasjoner utvikler seg,
- b) begrenser mulige skader og ulemper.

Der det er nødvendig med flere barrierer, skal det være tilstrekkelig uavhengighet mellom barrierene.

De løsningene og barrierene som har størst risikoreducerende effekt, skal velges ut fra en enkeltvis og samlet vurdering. Kollektive vernetiltak skal foretrekkes framfor vernetiltak som er rettet mot enkeltpersoner.

§ 2

Barrierer

Operatøren eller den som står for driften av en innretning, skal fastsette de strategiene og prinsippene som skal legges til grunn for utforming, bruk og vedlikehold av barrierer, slik at barrierenes funksjon blir ivaretatt gjennom hele innretningens levetid.

Det skal være kjent hvilke barrierer som er etablert og hvilken funksjon de skal ivareta, [jf. § 1](#) om risikoreduksjon andre ledd, samt hvilke krav til ytelse som er satt til de tekniske, operasjonelle eller organisatoriske elementene som er nødvendige for at den enkelte barrieren skal være effektiv.

Det skal være kjent hvilke barrierer som er ute av funksjon eller er svekket.

Den ansvarlige skal sette i verk nødvendige tiltak for å rette opp eller kompensere for manglende eller svekkede barrierer.

KAP II

STYRINGSELEMENTER

§ 3

Styring av helse, miljø og sikkerhet

Den ansvarlige skal sikre at styringen av helse, miljø og sikkerhet omfatter de aktivitetene, ressursene, prosessene og den organisasjonen som er nødvendig for å sikre forsvarlig virksomhet og kontinuerlig forbedring, [jf. rammeforskriften § 13](#) om plikt til å etablere, følge opp og videreutvikle styringssystem.

Ansvar og myndighet skal være entydig definert til enhver tid.

De nødvendige styrende dokumentene skal utarbeides, og de nødvendige rapporteringslinjene skal etableres.

§ 4

Mål og strategier

Den ansvarlige skal fastsette og videreutvikle mål og strategier for å forbedre helse, miljø og sikkerhet.

Operatøren skal sikre at det er samsvar mellom kortsiktige og langsiktige mål på ulike områder, på ulike nivå og mellom ulike deltakere i petroleumsvirksomheten.

Målene skal uttrykkes slik at det er mulig å ta stilling til graden av måloppnåelse.

§ 5
Interne krav

Den ansvarlige skal sette interne krav som konkretiserer krav i regelverket, og som bidrar til å nå målene for helse, miljø og sikkerhet, [jf. § 4](#) om mål og strategier. Dersom de interne kravene uttrykkes funksjonelt, skal det settes kriterier for oppfylning.

Operatøren skal sikre at det er samsvar mellom egne krav og mellom egne og andre deltakers krav.

§ 6
Akseptkriterier for storulykkerisiko og miljørisiko

Operatøren skal sette akseptkriterier for storulykkerisiko og miljørisiko

Akseptkriterier skal settes for

- a) personellet på innretningen som helhet, og for personellgrupper som er spesielt risikoutsatt,
- b) bortfall av hovedsikkerhetsfunksjoner som nevnt i [innretningsforskriften § 6](#) om hovedsikkerhetsfunksjoner,
- c) forurensning fra innretningen,
- d) skade på tredjepart.

Akseptkriteriene skal nyttes ved vurdering av resultater fra de kvantitative risikoanalysene, [jf. § 14](#) om analyser av storulykkerisiko, [§ 15](#) om kvantitative risikoanalyser og beredskapsanalyser og [§ 16](#) om miljørettet risiko- og beredskapsanalyse. Jf. også [rammeforskriften § 9](#) om prinsipper for risikoreduksjon.

§ 7
Måleparametere og indikatorer

Den ansvarlige skal etablere måleparametere innenfor sine aktivitetsområder for å overvåke forhold som er av betydning for helse, miljø og sikkerhet, deriblant graden av måloppnåelse, [jf. § 4](#) om mål og strategier og [§ 5](#) om interne krav.

Operatøren eller den som står for driften av en innretning, skal etablere indikatorer for å overvåke endringer og trender i storulykkerisikoen.

§ 8

Beslutningsunderlag og beslutningskriterier

Før det treffes beslutninger skal den ansvarlige sikre at problemstillinger som angår helse, miljø og sikkerhet, er allsidig og tilstrekkelig belyst.

Beslutningskriteriene skal være basert på de fastsatte målene, strategiene og kravene for helse, miljø og sikkerhet og foreligge i forkant av beslutninger.

Det skal sikres nødvendig samordning av beslutninger på ulike nivå og ulike områder slik at det ikke oppstår utilsiktede effekter.

Forutsetninger som legges til grunn for en beslutning, skal uttrykkes slik at de kan følges opp.

KAP III

RESSURSER OG PROSESSER

§ 9

Planlegging

Den ansvarlige skal planlegge aktivitetene i petroleumsvirksomheten i henhold til de fastsatte målene, strategiene og kravene slik at planene ivaretar hensynet til helse, miljø og sikkerhet.

De ressursene som er nødvendige for å utføre de planlagte aktivitetene, skal stilles til rådighet for prosjekt- og driftsorganisasjoner.

Operatøren eller den som står for driften av en innretning, skal sikre at planer som er av betydning for helse, miljø og sikkerhet, samordnes, jf. § 8 om beslutningsunderlag og beslutningskriterier.

§ 10

Arbeidsprosesser

Den ansvarlige skal sikre at arbeidsprosessene og produktene fra disse ivaretar kravene til helse, miljø og sikkerhet.

Arbeidsprosesser som er av betydning for helse, miljø og sikkerhet, og grenseflater mellom disse, skal være beskrevet. Detaljeringsnivået i beskrivelsen skal være tilpasset den helse-, miljø- og sikkerhetsmessige betydningen av prosessene.

§ 11

Bemanning og kompetanse

Den ansvarlige skal sikre tilstrekkelig bemanning og kompetanse i alle faser av petroleumsvirksomheten, jf. [rammeforskriften § 10](#) om organisasjon og kompetanse.

Det skal settes minimumskrav til bemanning og kompetanse for å ivareta funksjoner

- a) der feilhandlinger kan få store konsekvenser for helse, miljø eller sikkerhet,
 - b) som skal redusere sannsynligheten for at feil og fare- og ulykkessituasjoner utvikler seg,
- jf. [§ 1](#) om risikoreduksjon og [§ 10](#) om arbeidsprosesser.

Ved bemanning av de ulike arbeidsoppgavene skal det sikres at personellet ikke blir tildelt oppgaver som er uforenlige med hverandre.

Forutsetningene som er lagt til grunn for bemanning og kompetanse, skal følges opp.

Ved endringer i bemanningen skal mulige konsekvenser for helse, miljø og sikkerhet utredes.

§ 12

Informasjon

Den ansvarlige skal identifisere den informasjonen som er nødvendig for å kunne planlegge og utføre petroleumsaktivitetene og forbedre helse, miljø og sikkerhet.

Det skal sikres at den nødvendige informasjonen blir innhentet, bearbeidet og formidlet til relevante brukere til rett tid.

Det skal etableres informasjons- og kommunikasjonssystemer som ivaretar behovet for innhenting, bearbeiding og formidling av data og informasjon.

KAP IV ANALYSER

§ 13

Generelle krav til analyser

Den ansvarlige skal sikre at det utføres analyser som gir det nødvendige beslutningsunderlaget for å ivareta helse, miljø og sikkerhet. Ved utføring og oppdatering av analysene skal det brukes anerkjente modeller, metoder og teknikker og de beste tilgjengelige dataene.

Det skal gå klart fram hva som er formålet med den enkelte analysen og hvilke betingelser, forutsetninger og avgrensninger som er lagt til grunn.

Den enkelte analysen skal presenteres slik at målgruppene får en nyansert og helhetlig framstilling av resultatene.

Analyser skal oppdateres når endringer i betingelsene, forutsetningene og avgrensningene enkeltvis eller samlet påvirker resultatene av analysene, eller når det foreligger annen ny kunnskap som er av betydning for resultatene av analysene. Det skal settes kriterier for oppdatering av analyser.

Operatøren eller den som står for driften av en innretning, skal ha en samlet oversikt over de analysene som utføres. Det skal sikres nødvendig konsistens mellom analyser som utfyller eller bygger på hverandre.

§ 14

Analyse av storulykkerisiko

Det skal utføres kvantitative risikoanalyser og andre nødvendige analyser for å identifisere bidragsyttere til storulykkerisiko, deriblant vise

- a) risikoen ved planlagte bore- og brønnaktiviteter, og vise hvilken effekt aktivitetene har på den totale risikoen på innretningen,
- b) hvilken effekt modifikasjoner og utføring av modifikasjoner har på den totale risikoen,
- c) risikoen ved transport av personell mellom sokkel og land og mellom innretninger.

Analysene skal i tillegg brukes til å sette driftsbetingelser og risikoklassifisere områder, systemer og utstyr.

§ 15

Kvantitative risikoanalyser og beredskapsanalyser

Det skal utføres kvantitative risikoanalyser som gir et nyansert og mest mulig helhetlig bilde av risikoen. Risikoanalysene skal

- a) identifisere fare- og ulykkessituasjoner, velge initierende hendelser og klarlegge årsakene til hendelsene,
- b) modellere ulykkessekvenser og konsekvenser slik at blant annet eventuelle avhengigheter mellom fysiske barrierer kan avdekkes, og slik at det kan beregnes hvilke krav som må stilles til barrierenes ytelse,
- c) klassifisere viktige sikkerhetssystemer,
- d) vise at hovedsikkerhetsfunksjonene ivaretas,
- e) identifisere dimensjonerende ulykkeslaster,

- f) gi grunnlag for valg av de definerte fare- og ulykkessituasjonene.

Det skal gjøres nødvendige følsomhetsberegninger og vurderinger av usikkerheter.

Det skal utføres beredskapsanalyser som skal

- a) definere fare- og ulykkessituasjoner,
- b) sette ytelseskrav til beredskapen,
- c) velge og dimensjonere beredskapstiltak.

§ 16

Miljørettede risiko- og beredskapsanalyser

Det skal utføres miljørettede risikoanalyser for den enkelte innretning. Analysene skal utføres blant annet for akutt forurensning og for bakgrunnsbelastning. Det skal være mulig å sammenligne samme type miljørisikobidrag fra ulike innretninger på en entydig måte.

Det skal utføres miljørettede beredskapsanalyser for innretningen. Før utføringen av beredskapsanalysene skal operatøren sette mål for beskyttelse av prioriterte, sårbare ressurser. Analysene skal omfatte kategoriene nær kilde, åpent hav, kyst- og strandsone og sikre at ulik sårbarhet i ulike geografiske områder ivaretas.

Resultater fra karakterisering av olje og kjemikalier og reelle effektivitetstall for beredskapsmateriell skal inngå i analysegrunnlaget. Før analysen utføres skal ulike utstyralternativer og deres tilgjengelighet kartlegges, jf. [innretningsforskriften § 41](#) om materiell for aksjon mot akutt forurensning.

§ 17

Analyse av arbeidsmiljøet

Det skal utføres nødvendige analyser som sikrer et forsvarlig arbeidsmiljø og gir beslutningsstøtte ved valg av tekniske, operasjonelle og organisatoriske løsninger. Analysene skal blant annet bidra til å forbedre arbeidstakernes helse, trivsel og trygghet og til å forebygge personskader, dødsfall og arbeidsbetinget sykdom som følge av

- a) feilhandlinger som kan gi fare- og ulykkessituasjoner,
- b) eksponering og fysiske eller psykiske belastninger.

KAP V
MÅLING, OPPFØLGING OG FORBEDRING

§ 18

Innsamling, bearbeiding og bruk av data

Den ansvarlige skal sikre at data blir samlet inn, bearbeidet og brukt til å

- a) overvåke og kontrollere tekniske, operasjonelle og organisatoriske forhold,
- b) utarbeide måleparametere, indikatorer og statistikk,
- c) utføre og følge opp analyser i ulike faser av virksomheten,
- d) bygge opp generiske databaser,
- e) sette i verk korrigerende og forebyggende tiltak, deriblant forbedring av systemer og utstyr.

Det skal settes krav til dataenes kvalitet og validitet ut fra det aktuelle bruksbehovet.

§ 19

Registrering, undersøkelse og gransking av fare- og ulykkessituasjoner

Den ansvarlige skal sikre at inntrufne fare- og ulykkessituasjoner som kan medføre eller har medført skade eller forurensning, blir registrert og undersøkt for å hindre gjentagelse.

Situasjoner som opptrer hyppig eller som har stor faktisk eller potensiell konsekvens, skal undersøkes grundig ved gransking.

Det skal settes kriterier for hvilke situasjoner som skal registreres, undersøkes og granskes, samt settes krav til omfang og organisering.

Operatøren skal ha en samlet oversikt over inntrufne fare- og ulykkessituasjoner.

§ 20

Avviksbehandling

Den ansvarlige skal registrere og følge opp avvik fra krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen, deriblant avvik fra interne krav som er av betydning for å oppfylle krav i helse-, miljø- og sikkerhetslovgivningen. Det skal tas stilling til avvikenes betydning for helse, miljø og sikkerhet enkeltvis og i forhold til andre avvik.

Avvik skal korrigeres, årsakene skal klarlegges, og korrigerende tiltak skal settes i verk for å hindre at avviket oppstår igjen. Tiltakene skal følges opp og effekten evalueres.

Inntil avvik er korrigert skal det settes i verk nødvendige kompenserende tiltak for å opprettholde et forsvarlig helse-, miljø- og sikkerhetsnivå.

Det skal settes i verk nødvendige forebyggende tiltak for å hindre andre potensielle avvik.

Den ansvarlige skal ha oversikt over statusen for avvik i egen virksomhet. Operatøren eller den som står for driften av en innretning, skal ha en samlet oversikt.

§ 21 Oppfølging

Den ansvarlige skal følge opp at alle elementene i eget og andre deltakeres styringssystem er etablert og fungerer etter hensikten, og at det er et forsvarlig helse-, miljø- og sikkerhetsnivå.

Oppfølgingen skal bidra til å identifisere tekniske, operasjonelle, eller organisatoriske svakheter, feil og mangler.

Metoder, hyppighet og omfang av oppfølgingen, og graden av uavhengighet i utføringen, skal tilpasses elementets betydning for helse, miljø og sikkerhet.

§ 22 Forbedring

Den ansvarlige skal kontinuerlig forbedre helse, miljø og sikkerhet ved å identifisere de prosessene, aktivitetene og produktene der det er behov for forbedring, og sette i verk nødvendige forbedringstiltak. Tiltakene skal følges opp og effekten evalueres.

Det skal stimuleres til at den enkelte tar aktivt del i å identifisere svakheter og foreslå løsninger, jf. [rammeforskriften § 11](#) om god helse-, miljø- og sikkerhetskultur.

Det skal legges til rette for at erfaringskunnskap fra egen og andres virksomhet kan bli brukt i forbedringsarbeidet.

KAP VI IKRAFTTREDELSE

§ 23 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft 1. januar 2002.